

(המשך מעמוד 13)

הפכו "סופרנו" או "פרשנו הצבאי" — "עלייה בדרגה" מגוחכת, כי ההבדל בין שני התפקידים איננו ברמת-החשיבות, ש"היא עקרונית זהה, אלא בהבחנה בעיסוק הספציפי": "כתב" איננו הופך "פרשן" ב"ההלטה פה-אחד של העורך הראשי, ו"פרשן" מעולה יכול להיות "כתב" לא-מוצלח. מה שנוגע ל"כבוד", הרי בחינת הנעשה בעיתונות בעולם, ובמיוחד של עמים-במלחמה, תוכיח, כי תפקיד הכתב נחשב לא פחות מזה של הפרשן; ולגבי הכתבים המעולים שבמיקצוע — אפילו יותר.

בצד אלה קיימים בעיתונים שונים, "פרי-שנים" לעת-מצוא. אלה הם אנשי-צבא בכירים מיל. המוזעקים, או נזעקים, מדי-פעם, במיוחד בעיתות משבר או מלחמה. קבוצה אחרת של אנשי-צבא מיל. מודי-כבת מאקס-גנרלים או קולונלים, הממלאים כעת תפקידים פוליטיים שונים, ומפרסמים מאמרי-פרשנות שהיא פוליטיזציה-מפלגתית בעיקרה, המוסווית וגם מסתייעת במעין ציפוי צבאי-מיקצועי.

אולם הדעת נוחתה, והניסיון מלמד, שלא כל גנרל גם כאשר הוא מפקד קרבי מעורר לה יהיה בהכרח גם פרשן — כלומר, בעל ידע והבנה תיאורטיים מתאימים וכושר ההבעה הנחוץ. בוודאי ובוודאי כך הגנרל הממוצע של צה"ל, שהוא בור בהיסטוריה צבאית וגם איננו מסוגל לנתח קרב, או מערכה, ברמה מתקבלת-על-הדעת.

ליקויים אלה של אמצעי-התיקשורת כבר הבטיחו, כשלעצמם, שאפילו ירצו, לא יוכלו לנתח ולבאר באופן יסודי ועצמאי, לעצמם ולקוראיהם, לא רק מדוע התנהלה המלחמה ונסתיימה כפי שהיתה, אלא אפילו מה אירע במלחמה. בוודאי שלא היה בכוחם לדבר על ניתוח מיבצעי צה"ל ופעולותיו, מיבנה ואירגונו — כי חלק ממערכת-הביטחון ולעצמו; על בירורת ניהול המלחמה בדרג המטכ"ל, נייחול המערכות על-ידי ה"סיקורים" וניהול הקרבות העוצבתיים והיחידתיים; על הצעת מסקנות ויעדים ודרכים לשינוי, לתיקון ולשיפור.

עד ליקוייהם, הוסיפו אמצעי-התיקשורת גם הטא-כבר. יש להניח כי מחמת עצם אי-יכולתם לספל כראוי, וכי שווי-מעמד לממתחים-שבמדים האמורים לשמש יעדי הביקורת, נטו העיתונאים מלכתחילה לרכוז את עיקר תשומת-ליבם — ואת עיקר הביקורת, הדרישות והצעות השינוי — בתחומים שניתן אמנם להגיד דירם, "ביטחוניים", אך שאינם צבאיים. כלומר, הממשלה — ראשיה-ממשלה, שר הביטחון — משכו אותם, כנשואיה הראשיים של הביקורת בהקשר יום-הכיפורים, הרבה יותר מאשר הרמטכ"ל.

כיוון שהעיתונות היתה מסוגלת לרכוז את הביקורת ודרישות-השינוי וכן בדרג המדיני, ורק אליו לכוון את הועם, ממילא כבר הפך טיפולה בצה"ל ובפיקודו שולי. והביקורת הצבאית שהופיעה בכל עיתון בעיקבות המלחמה, עוצבה בעיקר כדי לסיר להשקפות העיתון בדבר מה שיש או אין לעשות בממשלה, ובאישים שונים בתוכה. בכך הרחיקה העיתונות עוד יותר את הסיכוי למקד עניין ולחץ ציבורי של ממש בצה"ל ובפיקודו.

כך גם צמרת צה"ל, כמו צמרת המיכסר הממשלתי, היתה גורם של "ארגעה", כמגמת מניעת הקריאות נוקבות לביזור האמת וההסקת מסקנות הסרופת-פניות, כדי שהאיש מיום ויחשבו זכאים, ואכילו ראויים לשבח — כי אשמים אלה, הפי הם שהיו "הצמרת". רק לחץ מבחוץ היה בכוחו לשבור את הי התנגדות והכפפות את עניין טובת הציבור על האינטרס הכיתתי והאישי (אשר נשאר כזה, גם כאשר בעליו זיהו אותו, בתום-לב או כלי ערו, עם טובת-המלד).

במקום שבו הצמרת הפוליטית נכשלה במניעת ביקורת ולחצים ציבוריים כבדים וגם נאלצה לשלם את המחיר, הצליחה יפה רעוזה הצה"לית. לחץ ציבורי לא הופעל עליה כלל, מפני שכלי-התיקשורת נמנעו מהתייחס לצה"ל ולמפקדיו כאל אויבי-סיום של ביקורת, מן הסוג שהפעילו, ללא היסוסים או רחמים, נגד אישי הממשל מראשיה-ממשלה ומטה.

יתר-על-כן כאשר אילצה ועדת-אגרנט את-הרמטכ"ל דאו וכמה קצינים בכירים נוספים לסיים את הקאריירות הצבאיות

ד"ר הנרי קיסינג'ור על שמעון פרס

”

פרס – האיש שיידע להתגבר

על קשיים

”

אנחנו הכתובת לחדש ולהמשך

מפגש קסנדרה

THE CASSANDRA CROSSING

סופיה לורן • ברט לנקסטר • ריצ'רד האריס • אווה גרדנר • אינגריד טולין

לי שטרסברג • ג'ון פיליפ לאו • אן טורקל • לו קסטל

חפיק: קרלו פונטי • במאי: גורג קוסמטוס • חסיקה: גרי גולדשמידט

בכורה ארצית – השבוע

בקולנוע "תל אביב", ת"א

9.30 — 7.15 — 4.30 בקרוב: חיפה, "עצמון", ירושלים, "אוריון"

שבועה נובעים בצבעים